

Notat om bemærkninger til udkast til Bekendtgørelse om kriterier for vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjord (lavbundsprojekter)

Udkast til Bekendtgørelse om kriterier for vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjord (lavbundsprojekter) blev sendt i høring den 27. oktober 2017 med høringsfrist den 20. november 2017.

Der er modtaget høringssvar fra Danske Vandværker, Erhvervsministeriet, KL og Landbrug & Fødevarer. Danske Vandværker og Erhvervsministeriet oplyser, at de ikke bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet. I det følgende gennemgås høringssvarene fra KL og Landbrug & Fødevarer.

Indledningsvis bemærkes, at ændringen af bekendtgørelsen har baggrund i et politisk ønske om at skabe en geografisk fleksibilitet for placering af vådområdeprojekterne og de øvrige kollektive virkemidler. Som ramme for en sådan fleksibilitet anvendes det udskudte indsatsbehov i vandområdeplanerne 2015-2021, da det hermed sikres, at indsatsen modsvares af et fagligt vurderet indsatsbehov. Begge høringssvarter refererer på den baggrund til 3. vandplanperiode. Miljøstyrelsen skal i den forbindelse understrege, at fleksibilitetsmuligheden ikke betyder, at den forventede samlede vådområdeindsats i perioden 2015-2021 udvides, ligesom mekanismen ikke berører de afsatte økonomiske rammer til indsatsen.

KL**Fleksibilitet:**

KL hilser muligheden for fleksibilitet i etableringen af vådområder velkommen. KL finder dog, at den foreslåede fleksibilitet i værste tilfælde kan gøre det vanskeligere for kommunerne at levere den forudsatte kvælstofreduktion. Det skyldes, ifølge KL, at andre kollektive virkemidler kan overtage indsatsområder. Til gengæld kan der i andre delvandoplande måske være mulighed for at levere en større vådområdeindsats end den forudsatte. KL forstår fleksibilitetsprincippet således, at det ikke betyder, at nogle vandoplande får forøgede krav til deres vådområdeindsats, såfremt andre vandoplandes indsats overtages af andre kollektive virkemidler. Miljøstyrelsen kan bekræfte, at kommunerne ikke får forøget krav til vådområder i forhold til i dag.

Miljøstyrelsen bemærker, at der er 4 kollektive virkemidler, der skal bidrage til kvælstofreduktionen, nemlig vådområdeprojekter, lavbundsprojekter, skovrejsning og minivådområder. I de delvandoplande, hvor vandområdeplanerne 2015-2021 har opgjort et indsatsbehov, er der fastlagt et maksimalt omfang for den samlede kollektive indsats i delvandoplandet, som består af en forventet effekt og et udskudt indsatsbehov. Det maksimale omfang udgør en bruttomængde og dermed en øvre grænse for den kvælstofreduktion, som modsvares af et fagligt vurderet kvælstofreduktionsbehov. Det

er besluttet, at denne bruttomængde, som geografisk indeholder en eventuel udskudt indsats, skal udgøre en fleksibilitetspulje for alle 4 kollektive virkemidler og udmontes efter først-til-mølle-princippet i delvandoplandet. Dog har minivådområder fortrinsret til hele den udskudte indsats ved den første ansøgningsrunde i 2018.

Dette princip vil i forbindelse med tilskudsforvaltningen vedrørende vådområde- og lavbundsprojekter blive udmontet således, at den forventede effekt af virkemidlet for hvert delvandopland fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen (kvælstofvådområder) og bilag 2 til bekendtgørelsen (lavbundsprojekter), mens bilag 3 til bekendtgørelsen indeholder en fleksibilitetspulje, som sammen med den forventede effekt udgør den øvre grænse (bruttomængde) for kvælstofreduktion på delvandoplandsniveau.

I forhold til den kommunale vådområdeindsats er det aftalt,¹ at kommunerne i samarbejde med Naturstyrelsen ved gennemførelse af vådområdeprojekter skal opnå en samlet kvælstofreduktion på 1.170 tons i perioden 2017-2021. Indførelsen af en fleksibilitetspulje ændrer ikke ved dette eller ved den fastlagte reduktion af kvælstoftilførsel fra hovedvandoplande til kystvande, jf. bilag 1-4 til bekendtgørelse om indsatsprogrammer mv. De øvrige kollektive virkemidler kan derfor ikke bruge af de tons kvælstof som forlods, i bilag 1 til bekendtgørelsen på hovedvandoplandsniveau, er forudsat løftet gennem vådområdeordningen (1.170 t).

Den forventede kvælstofreduktionseffekt på hovedvandoplandsniveau vil kunne overskrides, hvis der kan opnås en større kvælstofreduktionseffekt og under forudsætning af, at der fortsat er et indsatsbehov på delvandoplandsniveau og efter forudgående aftale med de kommunale vandoplandsstyregrupper og KL. Det er dog korrekt og tillige tilsigtet, at introduktionen af en fleksibilitetspulje for alle 4 kollektive virkemidler vil kunne betyde øget 'konkurrence' om egnede projektarealer.

120 % -reglen:

Med hensyn til 120 % -reglen² mener KL, at procentsatsen bør forøges, da de nyeste erfaringer tyder på, at mere end 20 % af forundersøgelserne fører til en konklusion om, at et vådområdeprojekt ikke kan gennemføres. Miljøstyrelsen vurderer, at der aktuelt ikke er grundlag for at forhøje procentsatsen for ekstra forundersøgelser, da der indtil videre genereres tilstrækkelig med projekter. Procentsatsen vil derfor ikke blive forhøjet.

Lavbundsprojekter:

KL mener, at lavbundsprojekterne ikke skal 'have adgang' til fleksibilitetspuljen. KL henviser i den forbindelse til, at lavbundsprojekterne har en mindre kvælstofeffekt pr. hektar, og fleksibilitetspuljen bør ikke kunne styre, om der kan laves flere lavbundsprojekter i hovedvandoplandet, da det potentielt vil kunne afskære mange gode og relevante klimaprojekter fra at kunne gennemføres.

Miljøstyrelsen bemærker, at lavbundsprojekterne er et kollektivt virkemiddel, der er ligestillet med de øvrige 3 kollektive virkemidler, jf. bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter – og lavbundsprojekterne forventes i vandområdeplanerne 2015-2021 at levere kvælstofreduktion på 150 tons. Som nævnt forvaltes fleksibilitetspuljen efter politisk ønske efter 'først-til-mølle'-princippet, og kommunerne har mulighed for at udnytte dette princip – ligesom øvrige aktører i den kollektive indsats. Miljøstyrelsen finder ikke, at der pt. er grundlag for at fratage lavbundsprojekterne muligheden for at trække på fleksibilitetspuljen, da de også bidrager til at kvælstofmålene. I nogle

¹ Aftale fra december 2016 mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og KL.

² 120 % -reglen: Muligheden for at gennemføre forundersøgelser af 120 % af den forventede kvælstofreduktion i hovedvandoplandet.

tilfælde virker vådområder og lavbundsprojekter desuden som substitutter for hinanden, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt ikke at give lavbundsprojekter samme muligheder for at udnytte fleksibilitetspuljen. Således opstår der løbende situationer, hvor projekter der er planlagt som N-vådområder, må opgives, men kan gennemføres som lavbundsprojekter i stedet, idet lavbundsprojekter ikke har samme høje N-reduktionskrav.

Landbrug og Fødevarer

Fleksibilitet:

L&F bakker overordnet op om muligheden for fleksibilitet med henblik på at understøtte frivillighedsprincippet og udnytte de lokale muligheder, uanset den forventede kvælstofreduktion, der er forhåndsfordelt på de enkelte delvandoplande. L&F mener, at fleksibiliteten også bør gælde på hovedvandoplandsniveau, og de foreslår derfor, at bekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2 og § 7, stk. 1, nr. 3 skal kunne fraviges.

Miljøstyrelsen vil foreslå at efterkomme L&F's forslag ved at indsætte en bestemmelse i § 5 stk.3, så der bliver mulighed for at fravige den forventede effekt af vådområder på hovedvandoplandsniveau i forbindelse med behandlingen af ansøgninger, hvis der fortsat er et indsatsbehov. En tilsvarende bestemmelse indsættes i § 7, stk. 3 for så vidt angår lavbundsprojekter.

Fleksibilitetspuljen:

L&F er ikke enig i, at fleksibilitetspuljen skal udgøres af den del af kvælstofindsatsen, som er udskudt til efter 2021 (3. planperiode). L&F mener, at fleksibilitetspuljen bør gælde i alle de delvandoplande, hvor der er opgjort et indsatsbehov i 2015-2021 og ikke kun i delvandoplande med et udskudt indsatsbehov. Samtidig bør fleksibiliteten gælde på tværs af alle de kollektive virkemidler og således, at en større samlet kvælstofeffekt med kollektive virkemidler end forventet skal kunne godskrives indsatsbehovet for den målrettede regulering.

Miljøstyrelsen bemærker, at fleksibilitetspuljen vil gælde for alle 4 kollektive virkemidler, dog således at minivådområdeordningen i 2018 har forrang ved udnyttelse af puljen. Fleksibilitetspuljen er udtryk for en øvre grænse for kvælstofreduktion, som modsvares af et fagligt vurderet behov. Der er ikke nogen direkte sammenhæng mellem deltagelse i den kollektive kvælstofindsats og den målrettede regulering. Incitamentet for at deltage i den kollektive kvælstofindsats peger frem mod en mindre kvælstofindsats i næste planperiode.

Regelsæt:

L&F påpeger, at alle regelsæt vedrørende tilskudsordningen til vådområdeprojekter bør udsendes i sammenhæng. Miljøstyrelsen er enig i dette og beklager, at nærværende høring blev udsendt 2 dage efter Landbrugsstyrelsens høring. Det bestræbes, at høringerne fremover koordineres bedre.

Forenklinger i tilskud:

L&F peger afslutningsvis på, at lodsejerne oplever, at det er komplekst at indgå i et vådområdeprojekt, og at der er behov for forenklinger. L&F henviser til den nyligt afholdte workshop herom, hvor der var en konstruktiv dialog. Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen følger op på workshopen, idet der er fokus på nemmere måder at forudsige og håndtere arealtilskud overfor landmænd, som deltager i projekterne.

